

Przykładowe zagadnienia na egzamin licencjacki 2012/2013

Kierunek GEOGRAFIA

Studia stacjonarne

GEOMORFOLOGIA

1. Geomorfologia jako dyscyplina naukowo-badawcza (cele, przedmiot, metody)
2. Procesy modelujące stoki
3. Rzeźba polodowcowa niżowa i górską – procesy, osady, formy, zmiany peryglacjalne
4. Procesy krasowe, eoliczne, litoralne i ich efekty rzeźbotwórcze
5. Rola rzeki w modelowaniu rzeźby
6. Związek rzeźby z litologią
7. Wpływ procesów wewnętrznych na rzeźbę

HYDROLOGIA I OCEANOLOGIA

1. Obieg wody na globie ziemskim
2. Obiekty hydrograficzne
3. Obieg wody w zlewni
4. Bilans wodny
5. Klasyfikacja ustrojów rzecznych
6. Dynamika oceanu
7. Bałtyk jako przykład morza śródłądowego

METEOROLOGIA I KLIMATOLOGIA

1. Procesy pogodowe i klimatotwórcze
2. Bilans promieniowania i bilans cieplny powierzchni Ziemi
3. Ogólna cyrkulacja atmosfery
4. Układy baryczne, masy powietrza, fronty atmosferyczne
5. Geograficzne czynniki klimatotwórcze; podstawy klasyfikacji klimatu lokalnego
6. Typy klimatów – ważniejsze klasyfikacje klimatu (Köppen, Alisow, Okołowicz); cechy klimatu Polski
7. Zmiany klimatu Ziemi

GLEBOZNAWSTWO I GEOGRAFIA GLEB

1. Gleby zasolone, cechy i rozmieszczenie w Europie
2. Najlepsze (z rolniczego punktu widzenia) gleby Azji, rozmieszczenie i powody ich wysokiej żyzności naturalnej
3. Główne klimatogeniczne cechy gleb i pokrywy glebowej Ameryki Północnej
4. Piętrowość glebowa Alp i Himalajów
5. Przejawy antropogenicznej degradacji gleb Afryki i Azji
6. Gleby Europy, główne typy genetyczne, ich cechy i rozmieszczenie
7. Procesy brunatnienia, bielcowania oraz przemywania gleb – uwarunkowania klimatyczne

GEOEKOLOGIA

1. Geokompleks, jego treść i granice
2. Zasady typologii krajobrazu i regionalizacji fizycznogeograficznej
3. Prawo strefowości krajobrazu
4. Strefy geoekologiczne świata
5. Zjawisko piętrowości krajobrazu
6. Przykłady zjawisk astrefowych w krajobrazie
7. Geokomponenty i relacje między nimi

BIOGEOGRAFIA I EKOLOGIA

1. Endemity roślinne i zwierzęce – rejony występowania
2. Relikty roślinne i zwierzęce – rejony występowania
3. Przykłady gatunków inwazyjnych
4. Czynniki powodujące przestrzenne zróżnicowanie roślinności (ekosystemów)
5. Jakimi czynnikami wpływają na możliwość zasiedlenia wysp
6. Ekologia jako nauka przyrodnicza i w języku potocznym

OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA

1. Polskie i międzynarodowe dokumenty i programy związane z ochroną środowiska
2. Pojęcie zrównoważonego rozwoju, przykłady stosowania zasad
3. Kontrola stanu środowiska, instytucje odpowiedzialne, zasady monitoringu
4. Wielkie (globalne) zagrożenia środowiska, działania ograniczające skutki zagrożeń
5. Sieć ochrony krajobrazu i przyrody w Polsce i Europie
6. Zasady gospodarowania wodą w gospodarce komunalnej, przemyśle i rolnictwie
7. Ochrona środowiska a planowanie przestrzenne. Przykłady dobrych relacji

CZŁOWIEK I ŚRODOWISKO

1. Wpływ warunków naturalnych na lokalizację miast w Europie w czasach starożytnych oraz w średniowieczu
2. Zmiany klimatu w ciągu ostatnich 2 tysięcy lat i wpływ tych zmian na wydarzenia historyczne
3. Prognozowane skutki współczesnych zmian klimatu
4. Główne osiągnięcia starożytnych Rzymian w dziedzinie budownictwa lądowego
5. Przyczyny ochrony przyrody w czasach historycznych
6. Współczesny system energetyczny świata
7. System energetyczny świata w przeszłości według obecnych prognoz

GEOGRAFIA SPOŁECZNA

1. Teoria potrzeb Abrahama Masłowa
2. Współczesne zmiany w spożyciu żywności i mierniki zaspokojenia potrzeb żywnościowych
3. Współczesne osiedla mieszkaniowe w miastach (lokalizacja, forma, mieszkańcy)
4. Behawioralne i humanistyczne podejście do badań poznawania i wartościowania przestrzeni
5. Postawy wobec zagrożeń środowiskowych
6. Na czym polega współczesna „kompresja czasu i przestrzeni”?
7. Modele segregacji etnicznej w miastach

GEOGRAFIA POLITYCZNA

1. Definicja państwa oraz przykłady podziałów państw.
2. Definicja granicy, typy granic.
3. Definicja kolonializmu oraz państwa, które stworzyły imperia kolonialne w erze nowożytnej.
4. Ekspansja kolonialna Hiszpanii i jej skutki dla gospodarki, polityki i kultury światowej
5. Ekspansja kolonialna Wielkiej Brytanii i polityka brytyjska w koloniach.
6. Definicja terytorium mandatowego, typy terytoriów mandatowych.
7. Rozwój konfliktu na terytorium byłej Jugosławii oraz jego skutki polityczne i gospodarcze.

GEOGRAFIA OSADNICTWA

2. Uwarunkowania rozmieszczenia ludności.
3. Migracje w Polsce i na świecie po II wojnie światowej do czasów współczesnych
4. Przyrost naturalny i rzeczywisty – definicje, wskaźniki, interpretacja
5. Sytuacja społeczno-demograficzna Polski na początku XXI wieku – trendy, zjawiska, procesy, ich przyczyny i skutki
6. Urbanizacja – definicje, przyczyny, skutki (Polska, świat)
7. Przedmiot badań, podejścia badawcze, źródła informacji i metody badań w geografii ludności i osadnictwa
8. Przemiany osadnictwa na obszarach wiejskich (Polska, świat)

GEOGRAFIA TURYZMU

1. Definicja turystyki. Czas wolny. Definicja geografii turystyki.
2. Walory turystyczne. Ich rodzaje
3. Typologia bazy turystycznej (zagospodarowania turystycznego)
4. Przyrodnicze i społeczno-gospodarcze skutki turystyki
5. Formy ruchu turystycznego
6. Wielkość światowego ruchu turystycznego. Kraje pochodzenia i kraje docelowe turystów
7. Główne koncepcje badawcze w geografii turystyki.

GEOGRAFIA REGIONALNA

1. Problemy metodologiczne regionalizacji geograficznej
2. Rola mórz w gospodarce Europy
3. Przyrodnicze uwarunkowania działalności gospodarczej na obszarach górskich (na wybranych przykładach)
4. Bariery działalności człowieka w strefie suchej (na wybranych przykładach)
5. Środowisko przyrodnicze a rozmieszczenie ludności w wybranym regionie
6. Zasoby i zagrożenia rolnictwa w strefie umiarkowanej
7. Zmiany środowiska przyrodniczego spowodowane działalnością człowieka

GEOGRAFIA EKONOMICZNA

1. *Homo oeconomicus* – definicja i krytyka koncepcji
2. Rynek pracy (sposoby oddziaływania państwa, przedsiębiorstw; elastyczne formy zatrudnienia, telepraca)
3. Główne motywy umiędzynarodowienia działalności przedsiębiorstw i sposoby jego pomiaru
4. Podstawowe funkcje państwa w gospodarce (polityka gospodarcza, rozwój infrastruktury technicznej, specjalne strefy ekonomiczne)
5. Przedsiębiorstwo (firmy rodzinne, korporacje ponadnarodowe, makrootoczenie i mikrootoczenie przedsiębiorstwa)
6. Instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości
7. Klasyczne teorie lokalizacji działalności gospodarczej (von Thünen, Weber, Lösch, Christaller, renta gruntowa)
8. Czynniki lokalizacji działalności gospodarczej (bariery lokalizacji, zmiana roli czynników, klimat inwestycyjny)
9. Nierówności regionalne (rodzaje regionów ekonomicznych, biegun wzrostu, koncepcja centrum-peryferie, korzyści aglomeracji)
10. Globalizacja gospodarcza (offshoring, outsourcing, ZIB/FDI, delokalizacja, łańcuch dostaw, sieci gospodarcze)
11. Główne przyczyny rozwoju transportu i przewozów osób i towarów
12. Cechy współczesnych migracji ekonomicznych
13. Determinanty rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, definicje, rodzaje i dyfuzja innowacji
14. Konsumpcja (cztery segmenty, czynniki determinujące potrzeby, nowe zjawiska w sferze konsumpcji)

GOSPODARKA PRZESTRZENNA I PLANOWANIE PRZESTRZENNE

1. Aktualny podział terytorialny Polski, szczeble administracji publicznej, typy jednostek samorządu terytorialnego i przypisane im władztwo planistyczne
2. Rodzaje zadań wykonywanych przez gminy
3. Główne dokumenty planistyczne przygotowywane na poziomie gminy
4. Instrumenty finansowe służące zarządzaniu rozwojem gmin
5. Przyczyny formowania się funkcjonalnych obszarów miejskich i problemy planowania przestrzennego na tych obszarach
6. Renta miejska a kształtowanie się struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta
7. Główne instrumenty realizowania polityki przestrzennej

GEOGRAFIA POLSKI

FIZYCZNA

1. Typy krajobrazu naturalnego Polski
2. Zasięgi zlodowaceń i głównych stadiałów
3. Przewodnie cechy sieci hydrograficznej w Polsce
4. Typy gleb Polski
5. Regionalne uwarunkowania klimatu w Polsce
6. Ekosystemy leśne i nieleśne w Polsce
7. Polskie parki narodowe

EKONOMICZNA

1. Bezrobocie największym problemem rynku pracy
2. Aglomeracje miejskie w procesie transformacji (na wybranym przykładzie)
3. Okręgi przemysłowe w procesie transformacji (na wybranym przykładzie)
4. Miejsce i rola kapitału zagranicznego
5. Kapitał ludzki w Polsce po 1990 r.
6. Polityka społeczna w Polsce po 1990 r.
7. Problemy społeczne w Polsce po 1990 r.

GEOGRAFIA FIZYCZNA ŚWIATA

1. Cechy środowiska poszczególnych kontynentów, podstawy podziału regionalnego
2. Obszary suche, cechy środowiska, typy pustyń, ich cechy, rozmieszczenie
3. Sawanny kuli ziemskiej, typy sawann, obszary ich występowania, cechy środowiska
4. Obszary występowania wilgotnych lasów równikowych i cechy ich środowiska
5. Obszary górskie, w tym wysokogórskie, cechy środowiska
6. Regiony polarne Ziemi, cechy środowisk
7. Oceany, podział, rzeźba dna oceanu, morza i cieśniny, typy wybrzeży

GEOGRAFIA SPOŁECZNO-EKONOMICZNA ŚWIATA

1. Przedkapitałistyczne formy gospodarki we współczesnym świecie, występowanie
2. Przyczyny migracji międzynarodowych oraz ich typy
3. Skomentuj zdanie: „ropa rządzi światem”
4. Uwarunkowania środowiskowe i społeczne uprawy kawy i kakao na świecie
5. Przyczyny ekspansji terytorialnej wielkich miast na świecie
6. Wybrane modele kulturowo-genetyczne miast (np. miasto latynoamerykańskie, miasto Orientu, miasto południowoafrykańskie)
7. Przyczyny i skutki dla gospodarki rozwoju sektora nieformalnego.

KARTOGRAFIA

1. Plan a mapa, zdjęcia lotnicze, skala, podziałka
2. Topografia – triangulacja, niwelacja, tachimetria, pomiary stolikowe
3. Odwzorowania kartograficzne – pojęcie odwzorowania, rodzaje, zniekształcenia, zastosowania
4. Mapa ogólnogeograficzna – rodzaje, zakres treści
5. Mapa tematyczna – klasyfikacja, zakres treści
6. Metody kartograficzne – jakościowe, ilościowe, elementy redakcji map
7. Użytkowanie map

TELEDETEKCJA ŚRODOWISKA

1. Metody rejestracji danych teledetekcyjnych, w tym: fotograficzne podstawy teledetekcji i fotograficzne metody rejestracji danych teledetekcyjnych; skanerowe metody rejestracji obrazów teledetekcyjnych
2. Fotogrametryczne aspekty teledetekcji
3. Zasady wykonywania zdjęć lotniczych
4. Satelitarne systemy teledetekcji środowiska
5. Zasady widzenia stereoskopowego, pomiary na zdjęciach lotniczych
6. Metody interpretacji zdjęć lotniczych
7. Środowiskowa interpretacja zdjęć lotniczych i satelitarnych w zakresie geologii, geomorfologii, hydrologii, gleb, roślinności oraz zagadnień społeczno-ekonomicznych